

Ubelský občasník

Číslo 30

ÚNOR 2012

Vážení spoluobčané,

běží již začátek roku 2012, proto je vhodné ohlédnout se za rokem uplynulým.

Možná by se zdálo, že se v obci moc nedělo, ale kromě běžné údržby komunikací, údržby zelených ploch (hřiště, hřbitovní plochy, školní zahrady) se zastupitelstvo věnovalo hlavně administrativní činnosti, dokončení územního plánu (ÚP), přípravě projektů pro poskytování dotací z evropských strukturálních fondů.

Během roku jsme připravili podklady a požádali o dotace z mikroregionu Vizovice a akční skupiny MAS (místní akční skupina Vizovicko a Slušovicko). Z tohoto fondu nám byly schváleny a podepsány smlouvy o poskytnutí dotace na vybudování sociálního zařízení na horním hřišti a u druhého projektu z tohoto fondu bude opravena přístupová komunikace k místnímu hřbitovu. Tyto projekty budou provedeny v jarních měsících tohoto roku.

V průběhu roku byl zpracován třetí projekt o opravě místní hasičské zbrojnice (jedná se o asanaci vlhkosti, výměně vrat, oken, opravu místnosti pro materiálně-technické vybavení hasičů). O dotaci jsme žádali z fondu ministerstva místního rozvoje (MMR). Žádost je v současné době ve stádiu posuzování, vyrozumění o přidělení či nepřidělení dotace bychom mohli dostat do konce prvního čtvrtletí tohoto roku.

Čtvrtou žádostí, kterou jsme se začali zabývat na konci minulého roku, je možnost kompletního zateplení, a tím snížení energetické náročnosti budovy č. p. 74, kde je umístěna školka a obecní úřad. V současné době je žádost ve fázi dokladování projektové dokumentace a chystání žádosti na ministerstvo ŽP.

Ke všem těmto dotacím chci dodat, že nejsou z hlediska financí stoprocentní, ale obec se podílí 20-25 % z vlastních zdrojů.

Ještě bych se vrátil k územnímu plánu. ÚP byl zpracován na základě požadavků občanů, ať už šlo o požadavky o vyčlenění parcel na výstavbu rodinných domů, nebo na změnu užívání pozemků. Plán byl zpracován v souladu se strategickým rozvojem Zlínského kraje a taky se Zlínský kraj podílel na jeho profinancování. ÚP je platný od listopadu 2011.

V jarních měsících byla opravena vodoteč potoka na

dolansku. Tato oprava byla plně financována z ministerstva zemědělství, odboru LČR, správy povodí Moravy.

Na základě iniciativy divadelních ochotníků byl na naši zvonici pořízen zvon. Na financování se podílely spolky, živnostníci i jednotlivci. Všem dárcům děkuji. Zvon byl oficiálně uveden do života 17. listopadu 2011.

Zastupitelstvo každoročně pracuje na postupném vykupování pozemků pod místními komunikacemi. Na konci roku se podařilo další část těchto pozemků podepsat na smlouvu. V této činnosti bude obec pokračovat i v letošním roce.

V letošním roce bychom se chtěli zviditelnit už i navenek. Musíme dokončit projekty – sociální zařízení na horním hřišti a komunikace u hřbitova, pokračovat v údržbě místních komunikací a zlepšit vybavenost hřiště na dolansku. Podle výsledků žádosti na opravu hasičské zbrojnice se pak budeme věnovat této budově.

Ještě stručně bych se vrátil k rozpočtu obce na letošní rok. Rozpočet byl sestaven mírně přebytkový s výhledem na dofinancování schválených dotačních projektů. V letošním roce nás čeká poslední splátka páteřního rozvodu vodovodu (cca 162 000 Kč).

Na závěr bych Vám chtěl popřát pevné zdraví, štěstí a ať se nám v obci dobře žije.

Jaroslav Šimek, starosta

Kalendárium 2011

Narodili se: Alexandra Škarpichová (6. 1.)
Filip Michalovič (23. 2.)
Michal Navrátil (26. 8.)
Amálie Jurásková (24. 11.)

Zemřeli : Pavel Kopecký (19. 10.)
Počet obyvatel k 31. 12. 2011 263 obyvatel

INFORMACE OÚ**ROZPOČET NA ROK 2012**

Příjmy celkem / třída 1 – 4/	2 142
Z toho:	
Tř. 1 Daňové příjmy	1 894
Tř. 2 Nedaňové příjmy	149
Tř. 3 Kapitálové příjmy	1
Tř. 4 Přijaté dotace	98
Z toho položka: 4112 souhrnný dotační titul	98
Výdaje celkem	2 941
Tř. 5 Běžné výdaje	2 712
Z toho §: 1019 Včelaři	1
1032 Les	11
2212 Silnice	690
2221 Dopravní obslužnost	20
2310 Voda (Syrákov)	20
3111 Mateřská škola	200
3113 Základní školy (náklady za žáky)	76
3314 Knihovna	7
3341 Rozhlas	5
3399 Záležitosti kultury	33
3419 Tělovýchovná činnost	390
3522 Nemocnice Vizovice	10
3631 Veřejné osvětlení	45
3632 Pohřebnictví	52
3633 Místních inženýrské sítě	42
3636 Územní rozvoj	1
3639 Mikroregion Vizovicko	3
3721 Nebezpečný odpad	20
3722 Komunální odpad	230
3745 Veřejná zeleň	14
4351 Sociální služby (příspěvek Dotek)	5
5512 Hasiči	50
6112 Zastupitelé	126
6171 Činnost místní správy	661
Tř. 6 Kapitálové výdaje	229
Z toho §: 2310 Voda	209
3639 Kom. služby a úz. rozvoj-pozemky	20

Komunální odpad

Obecní úřad upozorňuje občany na vybírání poplatků za komunální odpad a psy. Sazba poplatku za likvidaci odpadu činí **500 Kč/trvale hlášený občan**, v případě rekreačního objektu je částka **500 Kč/objekt**. Poplatek za psa je **60 Kč**.

Poplatky jsou splatné k 31. 3. 2012.

Obecní úřad upozorňuje občany, aby dodržovali provozní řád a nenechávali komunální odpad před branou. Dále žádáme občany, aby mačkali PET lahve. Díky tomu se jich do sběrných kontejnerů více vejde.

Výuka na PC

Obecní úřad Ublo by rád zprostředkoval pro své občany výuku na počítači. Občané, kteří mají zájem o tuto službu, hlase se na telefonním čísle obce **577 458 249**. Kurzy budou zahájeny na podzim v obci Bratřejov.

Pekárna „TOMA“ Topolná

10.30 hodin	dolním konci obce - autobusová zastávka
10.45 hodin	u bývalého obchodu
11.00 hodin	na horním konci obce - pohostinství
Pekárna se zdrží na daném místě vždy 15 minut.	

Ordinační hodiny MUDr. Stanislav Remeš**I. pololetí r. 2012 v Uble**

21. února

20. března

17. dubna

15. května

12. června

Vždy od cca 13.30 hod.

Akce v měsíci březnu

/všechny akce se konají v sále Hospody u zemské osy/

3. 3. Košť slivovice – druhý ročník koštu nejlepší ubelské slivovice.

16. a 17. 3. Dívčí válka – naši ubelští ochotníci oprášili pro letošek svou veleúspěšnou prvotinu.

24. 3. Dětský karneval – každoroční akci pro naše nejmenší pořádá UBBAB ve spolupráci s MŠ Ublo. Děti se mají jistě na co těšit.

31. 3. Regionální košť slivovice – velké finále čtyř obcí Ublo, Jasenná, Lutonina, Bratřejov.

Tříkrálová sbírka

Když se řekne Tříkrálová sbírka, vybaví si jistě nejeden z nás skupinky malých koledníků, kteří už tradičně procházejí počátkem ledna českými a moravskými městy a vesnicemi. Do zapečetěných pokladniček vybírají peníze, které pak pořadatel sbírky, Charita České republiky, daruje potřebným. Nejčastěji jde o opuštěné děti a matky s dětmi, lidi osamělé, nemajetné nebo ty, kteří se stali obětmi přírodních katastrof. Koledníci vyrazili vybírat na dobrou věc také v letošním roce a vůbec poprvé přijeli i do Ubla. Vizovská farnost, která se stala místní pořadatelkou sbírky, k nám vyslala hned dvě trojčlenné skupinky malých koledníků s dospělým doprovodem. Už od časného rána první lednovou sobotu procházeli dům od domu, tam, kde jim otevřeli, krásně zazpívali a napsali nad dveře domu známý symbol K+M+B.

„Byli jsme opravdu mile překvapeni, kolik lidí v Uble nás pustilo do dvora,“ řekl nám Jindřich Peřina, který děti doprovázel. „A co bylo ještě příjemnější, lidé k nám byli vstřícní, většina z nich o sbírce věděla a téměř nikdo nezapochoyboval o jejím smyslu. Z celého dne jsme měli opravdu dobrý pocit a jsme rádi, že se nám letos podařilo dorazit i do Ubla. Plánovali jsme to už loni, ale Vizovice jsou velké a nebylo nás dost, aby se to podařilo.“

Zatímco dospělí oceňují především fakt, že sbírka pomůže dobré věci, koledující děti si jako jedno velké dobrodružství vychutnaly samotnou obchůzku. „Bylo to bezva,“ řekli nám malí králové, kteří koledovali na ubelském dolanskú. „Bavilo nás chodit po ulicích v převleku a legrační bylo, že nás někteří vůbec nepoznali. Líbilo se nám, že se lidé usmívali, když jsme zpívali. No ale samozřejmě úplně nejlepší je, že jsme si vykoledovali taky spoustu sladkostí.“

Protože jsme byli u rozdělování sladké kořisti, prozradíme na unavené kluky, že si trochu vjeli do vlasů, ale na konec se domluvili a spokojený byl každý z nich. Mimořádnou pochvalu si však zaslouží nejen za trpělivost a houževnatost, s jakou několik hodin zpívali a pochodovali nahoru dolů ubelskými kopečky, ale taky za to, že sami do kasičky nakonec naházeli všechny mince, které jim v průběhu dne vsunuli dobří lidé jako

díky do kapsy.

A kolik se nakonec vybralo? Dvacet tři skupinek, které prošly Vizovice a okolní vsí, vykoledovalo krásných 104 272 Kč. Děkujeme všem, kteří se akce zúčastnili, a příští rok doufejme na shledanou.

Saze

Na co jsme už pozapomněli – ubelské zimní koledy

Ublo bývalo až do počátku 20. století zastrčenou dědkou, schovanou v horách. Nevedla k nám ani pořádná cesta (teprve v roce 1911 byla vybudována silnice z Lutoniny přes Ublo do Bratřejova). A právě v takovém odloučeném prostředí se uchovalo mnoho lidových zvyklostí, které už jinde vymizely. Do Ubla chodili v 19. století zapisovat národopisní sběratelé (V. Peřinka, E. Peck, J. Čížmář a další). Dochovaly se záznamy jarních obyčejů, kompletní zápis ubelských dožínků, ubelské svatby a hodového veselí. Obřad ubelských dožínků pak využil Valašský krůžek ve Vizovicích pro celé pásmo. I ve dvacátém století žilo v Uble několik znalců lidových písní, které tu sbírali PhDr. Z. Jelínková z Etnografického ústavu Brno a PhDr. J. Štika ze skanzenu Rožnov p. Radhoštěm. Většinu těchto písní a tanců jim předtančili a zazpívali Marianna Kovářová, Terezie Kovářová a Jan Tomanec.

Jarní obyčej, ubelské dožínky či svatební nebo hodové veselí si můžeme připomenout v některém příhodnějším ročním období, v tomto čísle se zmíním o tradičních zimních koledách a obchůzkách.

Začínaly vždy pořádným mikulášským průvodem s mnohočetným zástupem andělů a blbomtajících čertů, kteří řinčeli řetězy a nastrkovali měch. Někdy s nimi chodil i turek a husar. Průvod zakončovala zlověstná smrťka.

Pak chodila Luca o svátku Lucie. Byla to velká záhadná žena, oblečená celá v bílém a bosá, v ruce nesla košík, v něm měla koudel, držela vřetánko nebo paličku, kterou klepala ženy přes prsty, hlavně svobodné dívky; těm i zahrozila. Obličej měla bílý a zamoučený. Nepromluví ani slovo. Rozhlížela se po jizbě, jestli je v ní uklizeno a čisto. Mičky přišla, mičky odešla. Svátek Lucie je skutečně spojen s čistotou a také se světem. Říká se, že: „Lucie noci upije, ale dne nepřidá.“ Od svátku Lucie 13. prosince zbývá jen málo dnů do zimního slunovratu, který je příslibem, že se začne prodlužovat den a bude více světla. V severských zemích se svátek Lucie hromadně slaví jako počátek návratu světla. Samo jméno Lucie je odvozeno od latinského lux, což znamená světlo.

Po slunovratu, kdy naši předkové mívali část zimních zásob spotřebovanou, začalo se chodit na obchůzky kolední, při nichž se dalo něco vykoledovat.

Na Štěpána chodily koledovat ratolesti z chudších rodin a navštěvovaly často domy malíčko movitějších sousedů. Velmi oblíbená byla např. tato koleda: „Já su malý koledníček, přišel jsem k vám pro troniček. Troniček mi dajte, nic sa nestarajte. Však já s vozem nejedu, suché řepy neberu. Co mi dáte, to vezmu, třeba krávu nebo tele, do téj mojí kabele. A lesti mi nic nedáte, šak uvidíte, všecy hrcce vám roztřepu, co v polici máte, aj tú velikú misu, co na ní jidáte!“ Štěpánskou kolední obchůzku konávali také obecní zřízení, kostelníci, hrobaři, kominíci. V Uble jsme v 19. století mívali tyto obecní zřízení: polního hlídače, ponocného, dva hrobníky a obecního strážníka.

Na Štěpána se dodržovaly i mnohé zvyky, které si pamatují starší lidé v Uble do dneška. Pacholkům ten den končovala služba a na znamení toho, že už nejsou podřízeni svým hospodářům, jim sedláci podali ráno gatě nebo boty, v některých domech obojí. Říkávalo se: „Na Štěpána, každý sobě za pána.“ Dívky chodily ráno chasníky umýt a podat jim šaty, přitom si dávaly záležet, aby je zastihly ještě v posteli. Na Nový rok jim to chasníci opláceli. Když pacholci na Štěpána odcházeli ze služby, dostávali velkánský vdolek nebo buchtu. Dívky a kravařky sloužily až do Nového roku, prý aby si odsloužily rozbité nádoby.

Od Štěpána do Tří králů chodili po všech domech „Valaši“, kluci tak od 12 do 16 let, kteří představovali zástupce vyslané do Betléma za účelem obdarování Ježíška. Proto vybírali od lidí příspěvky k jeho uctění. Pro sebe pak žádali

jídlo a pití na cestu. J. Čižmář zaznamenal, že tito „Valaši“ si dávali jména Valenta, Štach a Gryca a hodlali nést Ježíškovi obvyklé dary. Většinou první vešel a začal Valenta: „Kubernátum, ku Betlému, indikátum, Jeruzalém, Jeruzalém.“ Pak udeřil čaganem třikrát do dveří a volal: „Hurdy, burdy, bratře starý!“ Druhý jmenovaný vešel dovnitř a prý vykřikoval: „Já ponese Ježíškovi klobásu, co sa s ňú třikrát opášu!“ Potom přišel Gryca a pravil: „A já dám Ježíškovi plást medu, co dobrú koledu. A že vy dvá tu pijete a na mne nepamatujete? Já sem chodil po horách, po dolách, až sem devět párů krců zedrál. Dajte mi poživatí chleba se syrem!“ Valenta zase: „Já dám Ježíškovi pecen chleba, věru ho tam bude třeba.“ Pak všichni tři zazpívali: „Co sa zjevilo v městě Betléme, v chlěvě na seně porodila chudá matička pacholátko, krásné Jezulátko. Rodiče ho kolébají, vůl a osel zahřívají. A my Pánu Bohu děkujem a vám sdělujem, že sa narodil světa spasitel.“ Sami pro sebe pak měli např. takovýto požadavek: „Pěsničky sme pozpívali, huby sa nám zasušily, dajte něco k pití! Holbu piva, holbu vína, holbu páleného, k tomu eště, milá paňmámo, něco pečeného.“ Chtěli moc? Holba je 0,707 litru. Jestli chtěli něco páleného, konkrétně slivovici, darovat také Ježíškovi, o tom se J. Čižmář nezmiňuje.

Poslední žádost „Valachů“ však byla stručná a jasná: „Pro Ježíška, Ježíška, šup peníze do míška!“ Nebylo radno si je pohněvat nedostatečným občerstvením, protože pak hned kritizovali: „Usušila nám topinku ze starého škarbala, kázala nám pít z prázdného korbela.“ Možná že tyto zaniklé koledy, hlavně jejich žádosti o finanční příspěví, jsou nám dnes vynahrazovány četnými žádostmi o příspěvky na všemožné dobročinné účely.

Chození Tří králů s popisováním veřejí písmeny K+M+B včetně letopočtu je běžné i nyní.

O svátku Blažej, třetího února, se odehrávala další kolední občůzka, kdy školáci chodili po domech s dlouhým rožněm, košem a měchem. No rožeň napichovaly hospodyně uzené maso a slaninu, do koše ukládaly vejce a do pytle sypaly obilí. Všechny tyto potraviny byly určeny pro „paní rectorku“, tedy manželku učitele. Panu rectorovi pak rodiče dětí posílali nějaké peníze. Není zpráv o tom, že by se dnes tato koleda konala.

Za tři dny nato se chodívalo „se svatú Dorotú“. Většinou ti chlapci, co představovali „Valachy“, teď k sobě přibrali děvče a společně hrávali srdceryvnou hru a o ctnostné panně, křesťanské mučednici. Obdržené dary závisely často na stupni předvedené truchlivosti.

A ještě jedna, dnes už zapomenutá koleda, se provozovala 12. března o svátku Řehoře. Její výtěžky bývaly určeny zase všem učitelům a žádány takto: „Když své dítky do školy posíláte, pro jeden groš nebo dva istě nezchudnete!“ Podle nářků na naše školství soudím, že občůzky o svátku Blažej a Řehoře budou brzy obnoveny v plném lesku úměrném platům našeho učitelstva.

V době masopustu a hlavně o fašanku či končinách, kdy se masopustní období uzavíralo a kdy už se zásoby minulé úrody velice ztenčily, ale zato nastal čas zabíjaček, koledovali i dospělí, převlečení za různé masky. Někde se chodilo s medvědem, jinde s teletem i s jinými zvířecími a alegorickými maskami. Oblíbenou člověčí maskou byl turek, policajt a potom také „pohřebenář“, který volal: „Pohřebeň, pohřebeň, staré baby na hřebeň!“ Což připomínalo pohanské kořeny těchto občůzek, při nichž se všechno staré a zatuchlé mělo odstranit, aby udělalo místo novým plodivým silám. Jedny z nejzajímavějších maskar, chodících tehdy pouze po Uble (nikde jinde tyto masky nebyly zaznamenány), byli tzv. „babkovníci“. Jednou postavou byl muž, převlečený za ženu s dítětem v náručí (dítě bylo hadrové), druhá maska představovala koně. Žena žádala pro dítě krupici a peníze, pro koně oves. Dary pak v hospodě propili.

Zakončením a zlatým hřebem fašanku bylo pochovávaní

basy. Toto se dnes běžně zase provozuje v mnoha vesnicích i s taneční zábavou. Ve dvou vesnicích okolo Vizovic jsem vloni napočítala třicet šest druhů masek. Nikde nechyběla maska ženicha a nevěsty, kdy samozřejmě byl za nevěstu převlečený muž, pokaždé mohutnější postavy, za ženicha pak dívka. Nejmodernější masky byly: Putin a Medvěděv, vězeň Kájínek, Vendula Svobodová, Lucie Bílá, členové naší vlády, parlamentu i senátu, doktorka Quinová, sestra Stefany a lékaři z Růžové ordinace. Nejnemravňěji se chovaly tyto masky: muž převlečený za obstarožní těhotnou ženu, policajtku, babičku s Karkulkou, nevěsta s ženichem, farní hospodyně, farář a kostelník (tyto masky se pořád sápalý na sebe navzájem i na okolní civilní osoby).

Zdravotníci jsou trvalými maskami, neboť večer ohledávají pošlé tělo basy, hlasitě jmenují choroby dohrátis, doflátlis, chciplis, angina chlastobaktéria, chřipkus gořalikus a na to vystavují úmrtní list. Za tento drobný lékařský úkon pak inkasují velice tučnou odměnu. A nemusejí k tomu mít smlouvu s pojišťovnou. Kdyby se tak pochovávala basa i ve městech, v každé ulici, mohli by si lékaři pěkně přivydělat bez nebezpečí žalob a obviňování, že něco nedopadlo dobře. Basu se podaří pochovat vždycky a úspěšně bez soudních tahanic.

Z archivních pramenů a dalších záznamů sestavila
Eva Eliášová.

Co zaslechla tetka Bětka

Zdravím vás, moji milí čtenáři, zas po nejaké době aj já. Mám vám zasej poreferovat o tem, co sa na Uble v posledním čase událo. Toš děcka, ty sa nám tu fčil rodíja jak na běžícím páse. Už posledně sem psala o tem, že ten „superporodní“ rok 2011 bude pokračovat a dočkáme sa dalších přírůstků. Na konci srpna sa narodil Michal Navrátil, v říjnu to byla Hanička Satúryová a v listopadu Amálka Jurásková. No a eště že si v dědině držíme tú mateřskou školku, protože teprv sme na začátku nového roka a už sú na světě další dvě robátka – Jakub Tomanec a Sofinka Vávrová. A to eště zdaleka není konec. Toš nech se děckám daří a sú zdravé a vy mladí sa snažte dál. Fčil je na to aj dobrý čas, protože sa v tých mrazoch stejne nedá dělat nic iného než sa pelešit u kamen!

Hasiči už druhým rokem pořádali ples. Ten můj dědek oprášil starý oblek a vyrazil sa tam jako zaslůžilý hasič podívat. Byla sem zvědavá, s jakú přide, a těšila sem sa, že donese aj trochu tých drbů – kdo, kde a s kým, kerá měla jaké šaty... Ale jediné, co sem sa dozvěděla, bylo, že hospodská dala výpověď. Nic iného ty chlapiska zas nezajímalo, než kdo jim to pivo a tú gořalku bude od května nalévat! No eště pravil, že tam nebylo ani moc ľudí, toš to si chudáci hasiči ani moc nevydělali, fčil nebudú mět ani na nové hadice. Jediný ples v dědině, a všeci dřepíja doma?!

Tá zima, tá vám zas byla co? Chvilu žádná, pak zas moc veliká. Ale nebojte, už bude faň, už sa to láme. Světlo už je delejč, oteplí sa a dočkáme sa jara. Okřívajte a mějme sa rádi.

Redakční rada se těší na vaše nápady, zlepšováky, fotografie z akcí či obce, náměty pro další čísla můžete zasílat na obecublo@volny.cz, přinést je na obecní úřad nebo je sdělit osobně naší redakční radě.

Vydání připravili:

Hana Srněnská, Šárka Zelinská, Jiří Geržičák, Petra Tomancová, Jana Navrátilová, Eva Eliášová

Foto: Šárka Zelinská, Jarmila Šimková